

Pâbéaa kâra tii kà Paulo tà Timotéo Bétapoo popai

Wàilàapà na wii tii bèeni?
Wà Paulo, pwi *apostolo.

É wii wiidà?
Nabibiu kâra *naja 62 ma 66, gée na càuru pai tapoo tâa kà Paulo na karapuu wâ *Roma, na wii naa na *Apostolo* naporomee 28. Munaa mwa gée na càué, na é mwa pâra pitiri pàra napô (pwiri tiagoo napô Espagne) ba na é picémara mwara ê *Picémara Wâdé. Pwiri é wii gée Macédoine ê tii bèeni. Â gée na càué, âna rà tâjùrué còwâ wà tèpa Roma, â rà tètàmwereê naa napô kàra.

É wii tâi?
Tà Timotéo. Wà pwi caa kêe, âna pwi *Grec; â wà nyaa kêe, âna tô Juive, tô a cèikî naa goo Iésu Kériso. Wà Paulo, âna é pâmari Timotéo, naa na béârailu kâra pai pâra kêe, na é tâa Lystre, na ê naja 49. Â wà Timotéo, âna é pâ nau pwi a *câmu jaaé (*Apostolo* 16.1–3). Gée na càué, â wà Paulo, âna é cùrué pâ, naa Tésalonika, ma Korénito (*1 Korénito* 4.14–17), ma naa Éféso, ba na é wéaari ê wâra pwapwicîri wê (*1 Timotéo* 1.3).

Cina é wii?
É tère wà Paulo pâ, wà pàra tàpé, âna rà tapoo pacâmuri tèpa âboro goro pâ muru na pwâ, naa

na pâ wâra pwapwicîri wâ Éféso. Êkaa na é wii tà Timotéo, ba na ée mwa pwa pupûra tà tèpa cèikî, ma wà tèpa pitûâ kàra.

Dà êre ê tii bèeni?

Wàeni é pâra pupûra, na é naa tà Timotéo, wà Paulo, naa na é tii bèeni:

- Gà cimwü, naa na é pai pâra'gà, wiâra é Tii Pwicîri.
- Gà wakè ba gòo, goro é Picémara Wâdé.
- Gà ina tà tèpa cèikî pâ, wâdé na rà ciburà pwapwicîri naima.
- Gà tòimiri é pâ wâra pwapwicîri.
- Gà pitòrigari cè tèpa wéaari wèe.

Pai pitàgoo tii 1 Timotéo

Ipwabwàcu (1.1–2)

Tèpa pwa pupûra na rà tèpa pwâ (1.3–20)

Popai goro pai pwapwicîri (2.1–3.13)

Càrajè na jè pwapwicîri naima (2.8–15)

Tèpa pitûâ ma tèpa dikona (3.1–13)

Aupitûâri kà Paulo tà Timotéo (3.14–4.16)

Càrajè naa na wâ kà Pwiduée (3.14–16)

Câmu na ipa-imwüru (4.1–5)

Pwi a wakè bwàti ba kà Kériso (4.6–11)

Ipwacôoco pai wâro'gà (4.12–16)

Pai pacâmuri na jèpapara tèpa cèikî (5.1–6.2)

Bénabwé popai ma ipicijii (6.2–21)

Ipwabwàcu

¹⁻² Wâgo Paulo na pwa tii tâgà co Timotéo. Go pwi *apostolo kà *Kériso Iésu, wà pwi majoro é cèikî kâjè. Ba ru cùruo pâ, wàilu ma wà Pwiduée,

*pwi a pa-udòjè, [ba na go picémara ê popai kà Kériso]. Gà pwi âji naiô naa na cèikî naa goo Kériso. Wâdé na tà tâgà ê *pimeaari imudi ma pinaanapô, na me géé goo Pwiduee kâjè ma Pwi Ukai Kériso Iésu. Â [wâdé na gà tâmogòori] pai moo kàru naa googà. Cidòri nyuâagà!

Gà pwacôoco tèpa pwa pupûra na rà tèpa pwâ

³ Ico pwi béèò, go taniimiri tâgà i pwi ia go ina tâgà, na ia go pâra jiigà naa na province Macédoine. Ba go tacoo googà pâ, na gà tà tâa na ville Éféso, ba na gà pacoo tèpa pwa pupûra na rà tèpa pwâ. ⁴ Rà nye ciburà tûra taaci, goro pâ jèmaa na pwâ, ma pâ jèkutâ gòri, goo pâ nee tèpa jojoorojè*. Â gà ina tàra pâ, na rà panuâ diri ê pwiibâ. Ba êpwiri, âna tagotù kaa ê pitaèkâa. Â càcaa pitu târa ê wakè kà Pwiduee, pwi wakè na jè pwa naa na ê cèikî†.

⁵ Go ina tâgà pâ, gà pwa pwiri, co Timotéo, ba na [gà pacâmuri tèpa cèikî pâ, na] rà pimeaarirà, géé na âji pwâranûmarà. Ê pimeaari, âna me géé goro ê pai pitère dâra kâjè, ê *pwâratûra-nigée-goojè. Â é me géé goro mwara, ê pai pâra kâjè, wiâra ê cèikî kâjè, na âjupâra.

⁶ Êco na wà tèpa âboro bèepwiri na rà tèpa pwâ‡, âna rà pàgà jii ê naigé bèepwiri na wâdé. Â rà jèè imwûru, ba rà tâa goro pâ popai na ticè èrèè. ⁷ Ba nûmarà na rà tèpa pacâmuri âboro goro ê *Naèà kà

1:4 1 Timotéo 4.7; Tito 1.14 * **1:4** 1re phrase—Còo note goo Tito 3.9. † **1:4** Wakè na jè pwa naa na ê cèikî—é, Ê wakè kée, âna pai udò kà tèpa âboro. Â jè tâmogòorié goro co ê cèikî. ‡ **1:6** Wà tèpa âboro bèepwiri, na rà tèpa pwâ—Grec: Wà pâra tàpé.

Moosé. Êco na càra caa tâmogòori bamwara, ê pâ pwina rà gére gòo goro pacâmuri!

Naèà âna wâdé wiàna jè wârori

⁸ Jè nye tâmogòori pâ, i Naèà âna nye wâdé, wiàna jè wârori bwàti. ⁹ Ba wà Pwiduée, âna câé caa naa ê Naèà, ba kà tàpé na wâdé ê wâro kàra. Â é naa i Naèà [tà Moosé] ba kà tàpé na rà ciburà pwa na èpà. Wà tàpéebà, âna tàutàra na rà pitère dàra, â rà êgòjai ê pâ pitûa kêe:

Rà naa càurà tà Pwiduée, â tàutàra na rà pwa-mainaê;

Rà pitaurée goo ê pâ muru pwicîri;

Rà tèpa pitétâmwara âboro, tiagoo na rà tètâmwara du nyaa ma caa kàra;

¹⁰ Rà tèpa toomura, ba rà ciâa jii wâdàra;

Rà ipuu imudi ma wà pàra tàpé—tiagoo na wà tèpa paaò, âna rà pipuu còwá;

Rà tèpa pwa âraicu goro âboro[§];

Rà tèpa pwâ;

Rà pitòti pàra tàpé, ma *ipwataâboro pwâ, naa na wâra pitèimuru.

[Ê Naèà, âna naa, ba kà tàpé na rà wàrapwiri] ma wà diri tàpé na rà pwa pâ na jèpapara tûa na èpà. Wàilà na càra caa pitère dàra ê ârapupûra na *târù, na ia jè tòpi. ¹¹ Ê pwi bèepwiri, âna é me géé goo ê *Picémara Wâdé, na é naa tóo wà Pwiduée, [ba na

---

1:8 Roma 7.12,16   **§ 1:10** Tèpa pwa âraicu goro âboro—Trafiquants d'esclaves. Rà tâjuru pâ âboro, ma icurirà ba na rà tèpa ênawéna kîri kà pàra tàpé.

go wéaari ma inapàpari]. Dau maina ma muugère wà Pwiduée! Wâdé na jè pwamainâ*!

Ipwaolé tà Kériso na é pa-udòjè

¹² Go pwaolé tà Kériso Iésu, Pwi Ukai kâjè. Ba é niimiri pâ, pâriô ma é pûra naa gooò, ma naa tôo ê wakè kêe. Â é naa tôo ê nii kêe, ba na go wakè.

¹³ [Câé caa côo pâ] béaa, âna go pwi a pitaurée gooé, ma pi-inaê ba èpà†. Â ia go po dau tubaèpà têe, [na go tubaèpà tà tèpa âboro kêe]. Êco na é meaario, â é wâdéario, [â câé caa naa wârimuru tôo]. Ba é côo pâ, go wàrapwiri, gée goro é pai càcaa tâmogòori kôo. Ba ia câgo caa pâji cèikî naa gooé.

¹⁴ Po dau maina é pimeaari imudi kà Pwi Ukai [Pwiduée] kâjè; pimeaari na é pièdò ba kôo. Â é pwa ma go cèikî, naa goo Kériso, â é pwa ma go meaari tèpa âboro kêe, goro é pimeaari kà Kériso Iésu. ¹⁵ Ba [jè mu ina pâ]: «Wà Kériso Iésu, âna é me naa gòropuu, ba na é pa-udò tàpé na rà pwa na èpà, [ma naa tàra é *âji wâro jaaé].» Â wàépwiri é popai na âjupâra, na pâri ma jè cèikî naa goo.

Wâgo, âna nye wâgo kaa, pwina go nye dau pwa na èpà kaa. ¹⁶ Êco na wà Pwiduée, âna é meaario, [â câé caa naa wârimuru tôo]. Â é wàrapwiri, ba na é paari pâ, é dau pidàpwicâariê wà Iésu Kériso naa gooò. [Ba wiàna é wàrapwiri naa gooò]—pwi âboro na go dau èpà jii pàra tàpé—â o câmu, ba kà pàra

* **1:11** Wâdé na jè pwamainâ—é, É naa tâjè pinaanapô ma ipwàdé. **1:12** Apostolo 9.15; 1 Korénito 15.9–10; Galatia 1.15–16

1:13 Apostolo 8.3, 9.1–5 † **1:13** Pi-inaê ba èpà—Rà ina mwara wà tèpa ijiao pâ: Pinabaèpâé. **1:15** Luka 19.10

tèpa âboro. Â rà o cèikî naa gooé, ma tòpi jiié ê *wâro dâra gòiri jaa Pwiduée.

¹⁷ Pwamaina ma picagòtù Pwiduée! Wàé na é Pwi Ukai na muugère; wà Pwina ticè pwâadèrèè; wà Pwina câjè caa côôê; wà Pwina é caapwi co! Pwamainaê dâra gòiri awé! Wâdé na wâra! Amen!

Gà tà cimwü naa na cèikî

¹⁸ Ê pwina go ina tâgà, co Timotéo, pwina naîô, âna pitatée bau i pwi ia rà ina naa googà wà tèpa *péroféta, [na ia rà pame ê popai kà Pwiduée]. Ê pwiibà, âna o naa cè nii'gà, ba na gà o pipaa, [târa pwamuru ê Picémara Wâdé]. ¹⁹ Wâdé na gà cimwü naa na cèikî'gà [naa goo Kériso]. Â gà ipwacôoco, â gà wâro bwàti, wiâra ê *pwâratùra-nigée-googà.

Ba wà pàra tàpé, âna tàutàra na rà pitêre dâra ê pwâratùra-nigée-goorà. Â rà jèe tubatiâu ê cèikî kàra. ²⁰ Ru wâjaara, wà Himéné ma wà Alexandre. Go jèe panuâru tà *Caatana†, ba naa wàrapwiri, â ru mwa bàra tâmogòori pâ, ru cibwaa ina pâ, ru tûra naa na nee Pwiduée.

2

Popai goro pai pwapwicîri

¹ Gée goo kaa diri pwiri, â go cau tacoo goowà [ma diri ê wâra pwapwicîri] pâ, na guwà pwapwicîri tà Pwiduée, ba kà [tèpa cèikî béewà, ma wà] diri tèpa âboro, [gée na âji pwâranüma]. Guwà ilari

---

1:20 1 Korénito 5.5; 2 Timotéo 4.14–15 † **1:20** Go jèe panuâru tà Caatana—Munaa é pacòobéru wà Paulo gée na é wâra pwapwicîri, tapacîri ê pàara na rà pitòotéri ê wâro kàra.

jiié pâ, na é pwa pâ muru na wâdé ba kàra; â guwà pwaolé têe goo. Wàépwiri ê pwina dau âjimuru.

² Guwà pwapwicîri, ba kà tèpa ukai, ma tèpa pitûâ, ma tèpa âboro imaina, ma diri tàpé na rà pipopa ê napô kâjè. Â, naa wàrapwiri, â jè wârori ê wâro, na moo ma awé. Â jè o papwicîri Pwiduée, â jè o pâra bwàti, naa na diri pâ ére. ³ Wàé kaa pwiri [ê pwâra pwapwicîri] na wâdé na jè pwa, êna é ipwàdéé goo wà Pwiduée, *pwi a pa-udòjè. ⁴ Ba nùmee na rà cau udò diri tèpa âboro, [ma tâa târa ê *âji wâro jaaé]. Â wâdé têe na rà cau tòpi ma tâmogòori ê âjupâra [goo Iésu].

⁵ Ba nye caapwi co, wà Pwiduée [kà diri tèpa âboro]. Â é nye caapwi co wà pwi a-ipa popai nabibiu kâjè tèpa âboro ma wà Pwiduée—âna wà Kériso Iésu. Ba é jèe pa é naiiri âboro, pwacèwiijè, ⁶ â é panuâ ê wâro kêe, ba na o tipi diri ê pâ âboro [jii é èpâ, ma ê pwâra bà]. Wàépwiri na é jèe paari wà Pwiduée, na tòtù na é jèe tâmara tòpò, [pâ, nùmee na rà udò, wà diri tèpa âboro].

⁷ Â géé goo kaa pwiri, na é cùruo, ba na go pwi *apostolo kêe, tà tàpé na càra caa tèpa *Juif. É panuâô pâ, ba na go pwa pupûra târa, ma pacâmurirà goro é popai na âjupâra [goo Iésu] na jè cèikî naa gooé. Na go ina pwiri, â go nye âjupâra, â câgo caa pwâ!

Càrajè na jè pwapwicîri naima

⁸ Wàépwiri é aupitûâri kôo: Na diri pâ pàara, na guwà ipitiri naa na nee Pwi Ukai, âna wâdé na

guwà pwapwicîri têe. Â guwà naaco ê piputàmu, ma ê pâ pitòocia. Na guwà pagòtù too îwà dà Pwiduée, â wâdé na guwà pwa, naa na pwâranüma na pwéelaa na araé.

⁹ Â go pitûâri tà pa ilàri* pâ: [Na guwà ipitiri naa na nee Pwi Ukai, â] wâdé na pitòimiri ê pai pwa ârabwée kàwà, ma pai pwa wèe pûruwà. Guwà cibwaa coona ârabwée na po dau maina wâri wèe, â guwà cibwaa po dau tòpò mwani mii ma perle. ¹⁰ Ba ê âji pwényuâa kà tô a cèikî, âna paari goro pâ wakè kèe, na wâdé.

¹¹⁻¹² Â, na pàara na gére pwa pupûra na, âna wâdé na wà pa ilàri, âna rà tàmaari naa na ipakîri ma tànana†. Â câgo caa naa tàrù tàra, ma rà pacâmuri tèpa paao, ma pitûâ jairà ma pwa kûu tàra naa na pwina rà pwa‡. ¹³ Ba wà Pwiduée, âna é tòpò béaa wà pwi paao, wà *Adamu; â gée na càùé, â é mwa tòpò wà tô ilàri, wà Éva. ¹⁴ Â càcaa wà Adamu, na ia é piwâmiê [i Dòèa, *Caatana]. Â wà tô ilàri, na ia piwâmiê, â câé caa pitêre dàra ê naèà kà Pwiduée.

2:9 1 Péturu 3.3–5 * **2:9** Pa ilàri—Pai ina kà tèpa ijiao, bépitòimiri pa ilàri. Wà pàra tàpé, âna rà ina pâ: Tèpa ilàri. **2:10** 1 Timotéo

5.10 **2:11-12** 1 Korénito 14.34 † **2:11-12** Tànana—Munaa na pàara kà Paulo, âna wâru pa ilàri na rà niimiri pâ, pwa tàrù kàra ma rà tùra imudi naa na wâra pwapwicîri. Â nümee na é pacoo é pai pwa bèepwiri. Êkaa na é papwicîri jiirà na rà tùra, naa na pâ wâra pwapwicîri na é pwi apitûâ naa na. ‡ **2:11-12** Ma pitûâ jairà...naa na pwina rà pwa—é, Â rà cibwaa tapàgà popai na é tùra wà pwi paao. **2:13** Genèse 2.7,21–22; 1 Korénito 11.8–9 **2:14** 2 Korénito 11.3; Galatia 3.1–6

15 Êco na pa-udòrà, naa na pai pitàmari èpo kàrà[§], wiàna rà tà wâro, naa na cèikî, ma pimeaari, ma ipapwicî, ma ipakîri.

3

Popai tà tèpa pitûâ naa na cèikî

1 Wàéni ê jè pwâratùra [na jè mu ina, pâ]: «Wà pwina nùmee na é pwi caa kà tèpa pitûâ kâra ê wâra pwapwicîri, âna wâdé, ba pwi wakè na âjimuru.» Nye popai na âjupâra. 2-3 Â wà pwi âboro bèepwiri, âna wâdé na, ê wâro kêe, âna pitòimiri [na ara tèpa âboro diri]. Â wâdé na ticè na pitòtié goo. [Wàéni pâ pwina pâri ma ina naa gooé]:

É tâa bwàti goo tô wâdèe*;
 Câé caa pwi a wâdo ma dau ija;
 Câé caa pwi a putàmu, ma pwi a tòocia;
 Câé caa pwi a wâdé tée mwani.
 É pwi a piaabòrié;
 É pwi a tûra ba moo;
 É pwi a tòpi bwàti tèpa âboro na rà tèepaa marié;
 É tâmogòori ma é pacâmuri tèpa cèikî;
 4 Â é pwi a pitòimiri bwàti ê pwârawâ kêe, ba na rà pitère dèe pâ èpo kêe naa na ipakîri.

5 Ba wiàna câé caa tâmogòori popa ê pwârawâ kêe, â é wànau târa, cè pai popa kêe, ê wâra pwapwicîri kà

---

§ 2:15 Naa na pai pitàmari èpo kàrà—é, Wiàna rà tòpi bwàti ê wakè kàrà, na rà ipièrù goo pâ èpo kàrà; é, géé goro pai pitèpa i Pwi èpo {Iésu}. 3:1 Apostolo 20.28 3:2-3 Tito 1.6-9 * 3:2-3 É tâa bwàti goo tô wâdèe—Grec: Nye caapwi co wâdèe.

Pwiduée? ⁶ Wà pwi a pitûâ kâra ê wâra pwapwicîri, âna càcaa wâdé na é bwaa pwi a tapoo a cèikî. Ba é péa tà pwamainaê, â péa é tà ipa-imwüruê wà *Caatana, wà Pwi âboro èpà†. ⁷ Â jèpwi mwara: Wâdé na wâro kêe, âna wâdé tà tàpé na càra caa tèpa cèikî. Ba na, o nye ticè âboro, cèna pi-inaê ba èpà. Â o câe caa tûu, naa na é jé, na é pwabwàti ba kêe, wà Pwi âboro èpà.

Tèpa dikona

⁸ Ipaivà naa goo wà tèpa dikona‡. Ba wâdé na rà tèpa âboro na rà wàrani:

Rà tèpa pitòimirà;
Rà tèpa âboro *târù, na càcaa wâru ûmemeerà;
Càra caa tèpa ipwirié;
Càra caa tèpa ciburà bu mwani.

⁹ Â wâdé na rà pâra wiâra ê cèikî na jè pacâmurirà goo. Ba nye pwi âjupâra na é jèe paari tâjè [wà Pwiduée]. Â wâdé na rà pitère dâra bwàti é *pwâratùra-nigée-goorà. ¹⁰ Béaa kâra na jè pitòrigari pwi jè âboro, ba na é pwi dikona, âna wâdé na jè jèe mara côo bwàti é wakè kêe, ba na o ticè cèna pâri ma o pitòtié goo.

¹¹ Napwa naa goo wà pa wâdâra dikona§, âna wâdé na rà wàrani:

---

† **3:6** Â péa é tà ipa-imwüruê wà Caatana... é, Â é péa pâra nau tòpi wârimuru kêe, pwacèwii Caatana, wà Pwi âboro èpà. **3:7** 2 Korénito 8.21 ‡ **3:8** Dikona—Naa na grec, é popai bèeni, âna pai ina wèe pâ: Pwi ênawéna. Naa na pâbéaa kâra wâra pwapwicîri, âna wà tèpa dikona, âna rà tàpé na rà pitu tà tèpa pitûâ. **3:11** Tito 2.3 § **3:11** Pa wâdâra dikona—é, Pa ilâri na rà dikona.

Rà pitòimirà;
 Càra caa picocoo;
 Càra caa ija ma wâdo imudi;
 Rà tàrù, ma âjupâra, naa na diri pâ ére.

¹² Wà tèpa dikona, âna wâdé na rà papwicîri pa wâdàra*. Â wâdé na rà pitòimiri bwàti ê èpo kàra, ma ê pwârawâ kàra. ¹³ Â wiàna rà pwa bwàti ê wakè kàra, âna jè o pipapwicîrirà. Â rà o cimwü, naa na cèikî kàra†, naa goo wà Kériso Iésu.

Aupitûâri kà Paulo tà Timotéo

¹⁴ Nümoo na go jèè tàpo paé marigà. Êco na go jèè tàmara wii tâgà pwiri, ¹⁵ ba péa go tà ipwâ. Ba wâdé tóo na gà tàmogòori, cè càrajè na wâdé, naa na ê wâao kà Pwiduée. Ê wâao bèepwiri, âna êkaa ê wâra pwapwicîri kà Pwiduée, na é wâro. Â ê wâra pwapwicîri, âna é cipa ma ipwamuru ê âji ârapupûra [goo wà Kériso]. Ba é pwacèwii pwi a cipa wâra i wâ‡.

É dau pwényuâa Kériso!

¹⁶ Gà còo, nye dau maina ma pwényuâa kaa, ê cèikî na é wâgoojè! Ba:

É pa naiiri âboro
 wà Iésu Kériso.

* **3:12** Rà papwicîri pa wâdàra—Grec: Pwa caapwi piéa. † **3:13**

Naa na cèikî kàra—é, Na rà inapàpari ê cèikî kàra. ‡ **3:15** Pwi acipa wâra i wâ—Pwi ò kàra wâao naa jaajè na Kalédoni. Popai ni goo ê wâra pwapwicîri, êco na, na pàra tii, âna popai mwara goo wà Kériso. (Còo 1 Korénito 3.11; 1 Pétèru 2.4–8.) **3:16** Ioane 1.14; 2 Pétèru 3.3; 1 Ioane 2.18

É *paâjupâraê
 ê Nyuâaê Pwicîri.
 Rà côôê pâ *angela.
 Jè inapàparié
 târa pâ Ba.
 Cèikî naa gooé
 pitiri gòropuu.
 Dàgòtùé
 naa *napwéretòotù,
 naa na muugère
 kà Pwiduée Caa.

4

O mwa ipa-imwüru pàra tàpé

¹ Ê *Nyuâaê Pwicîri, âna é inapàpari pâ, rà o panuâ ê âji cèikî wà pàra tèpa âboro, nabàni, naa na pâ Bénabwé tòotù. Â rà o pâra wiâra ê pâ autâmogòori na imwüru, na me gée goo ê pâ duée. ² Wà tèpa âboro bèepwiri, âna rà tèpa pwâ, ba jèe tubatiâu ê *pwâratùra-nigée-goorà, gée goo pai càcaa mu pitère dèe kàra*. ³ Wà tàpéebà, âna rà tûâri [tà tèpa cèikî] pâ, na rà cibwaa piéa, ma rà cibwaa ija ê pâ pàra utimuru. Êco na ê pâ utimuru bèepwiri, âna muru na é tòpò wà Pwiduée, ba na jè ija.

Â wàijè tèpa cèikî naa goo Kériso na jè tâmogòori ê âjupâra, âna wâdé na jè ija, ma pwaolé tà Pwiduée goo. ⁴ Ũu, diri ê pâ muru, na é pwa wà Pwiduée, âna

---

* **4:2** Grec: Ê pwâratùra-nigée-goorà, âna jèe cîri goro paò mii (marqués au fer rouge dans leur conscience). Napwiri, âna wà tèpa pwa karapuu na pwa na rà uru, âna tòdâpa ê jè ére gée goo naparawéerà, goro paò mii, ba na câmu kâra èpà kâra. **4:3** Genèse 9.3; Roma 14.6; 1 Korénito 10.30–31

nye wâdé! Â nye ticè na jè o papwicîri! Â jè nye tòpi diri [naa na ipwàdé] â jè ipwaolé tà Pwiduée. ⁵ Ba ê pâ muru bèepwiri, âna pâ nau muru na wâdé tà Pwiduée, géé goro ê popai kêe† ma ê pwâra pwaolé tée.

Pwi a wakè bwàti ba kà Kériso

⁶ Wâdé na gà ciburà picòo ê pâ muru bèepwiri, tà tèpa cèikî béegà. Â, naa wàrapwiri, â gà o pwi âji ênawéna kà Kériso Iésu. Â gà ciburà tòpi [naa na pwâranümagà] ê ârapupûra na âjupâra, goro ê cèikî kâjè [naa goo Iésu]. Ba gà jèe nye pâra wiâra, â wâdé mwara na o pwacèwii utimuru'gà, na diri pâ tòotù.

⁷ Gà cibwaa ipacè naa goo ê pâ jèmaa na pwâ, ba ticèmuru naa goo, tà pwi âboro na é papwicîri Pwiduée. Wâdé na gà wakè taaci ba gòo, ba na gà pwi a pitòimiri, ma pwi a papwicîri Pwiduée. ⁸ Ba [jè mu ina pâ]: «Ê wakè târa ma pwabwàti ê naijè, âna muru na tàpo wâdé. Êco na ê muru na dau wâdé awé, âna ê wakè goo ê wâro kâjè, ba na o wâdé tà Pwiduée. Géé goo kaa pwiri, na jè tòpi é *âji wâro tapoo nabà, ma dâra gòiri.»

⁹ Ê popai bèepwiri, âna âjupâra, â wâdé na rà tòpi diri ê pâ âboro. ¹⁰ Géé goo kaa pwiri, â jè wakè ba gòo. Ba jè jèe cèikî naa goo Pwiduée na é wâro, [â na é naa wâro]. Ba wâé na é *pwi a pa-udò diri tèpa âboro; âjupâra, tà tàpé na rà cèikî naa gooé. ¹¹ Â wâé kaa pwiri, ê majoroé ma gà nye tà ciburà pacâmurirà goo.

---

† **4:5** Ê popai kêe—Pwiri Genèse naporomee 1, na é ina wà Pwiduée pâ, diri pâ muru, âna wâdé tée. **4:7** 1 Timotéo 1.4 **4:10** 1 Timotéo 2.3–4

Ipwacôoco pai wâro'gà

¹² Wâdé na gà paari ê càra âboro na wâdé tà tèpa cèikî, naa na ê pwâratùra'gà, ma ê tûâ'gà, ma ê pimeari'gà, ma ê cèikî'gà, ma ê pai pitòimirigà. Â, naa wàrapwiri, â o ticè pai pwa wèe, tà pwi jè âboro, ma é piècaarigà gée goro na gà bwaa pwi dopwa.

¹³ Na gà bwaa tapacîri ê pai tèepaa kôo, â wâdé na gà po tâa coo, goo pûra *Tii Pwicîri [tà tèpa pwapwicîri]†. Â gà pagòora taaci, ma pacâmurirà taaci. ¹⁴ Gà cibwaa ipwanauri ê âraimeai na é naa tâgà ê Nyuâaê Pwicîri, na ia rà tòpò îrà naa gògà wà tèpa pitûâ§, â na ia rà pame ê popai naa googà naa na nee Pwiduée. ¹⁵ Â wâdé na gà po tâa coo, goo pâ wakè, na ia go jèe ina tâgà. Â gà ipanuâgà bwàti târa ê wakè bèepwiri, ba na rà o còo wà tèpa âboro, pâ, dau pimaina too ê pwâra wakè'gà. ¹⁶ Gà ipwacôoco ê pai wâro'gà, ma ê pai pacâmuri'gà. Â gà tà tâa taaci goo. Â ée mwa pa-udòwà wà Pwiduée—wâgà, ma wà tâpé na rà o tòpi ê popai'gà, [â ée mwa naa tàwà ê âji wâro jaaé].

5

Pai pacâmuri na jèpapara tèpa cèikî

¹ Gà cibwaa tùra ba gòo, tà pwi ijiao. Wiàna gà naa cè pupûra tée, â gà papwicîrié, pwacèwii na é pwi caa'gà. Â gà pwa pupûra tà tèpa âboro èpo dopwa, pwacèwii na rà tèpa jiigà; ² ma wà pa ilàri

---

4:12 Tito 2.15 † **4:13** Pûra...tà tèpa pwapwicîri—Rà pwâco tàpé na rà tâmogòori pûra tii. **4:14** 2 Timotéo 1.6 § **4:14** Rà tòpò îrà naa gògà wà tèpa pitûâ—Rà wàrapwiri gée na càuru na rà pitòirigari Timotéo, ba na rà pwényunyuâarié ma pagdoé târa wakè.

pwanümarà, pwacèwii na rà pa nyaa'gà; ma pa èpo ilàri dopwa, pwacèwii na rà pa naigé'gà.

Pa dàpwà

³ Guwà tòimiri bwàti wà pa dàpwà na ticè âboro na pitu tàra. ⁴ Â wiàna pwa èpo kàra, ma èrùrà, â wâdé na wà tàpéebà, âna rà pitu ma pwabwàti târa tâa kàra béaa. Ba wàépwiri ê âji wakè kà pwi a cèikî. Â, naa wàrapwiri, â rà o pawâjuépiri còwâ, tà wà du nyaa ma caa kàra, ma gèe ma ao kàra, ê pâ muru na rà tòpi jiiirà. Â o dau wâdé tà Pwiduée.

⁵ Napwa naa goo wà pa dàpwà na ticè âboro na pitu tàra, âna wàilà kaa pwiri, pa ilàri na rà cèikî bwàti, naa goo Pwiduée. Ba rà pwapwicîri tée, naa ne ma pwaa. Â rà tà ciburà ilari jiié pâ, na é pitu tàra. ⁶ Napwa naa goo pa dàpwà na rà nye mudàra co ê pipwàdéé kàra, âna rà jèe bà, wiàna rà bwaa tàgére wâro.

⁷ Wàé kaa pwiri, ê pitûâ, na gà ina tà pa dàpwà ma tâa kàra*, ba na o nye ticè cèna jè o mwa caa tèirà goo. ⁸ Ba wà pwina câé caa pwabwàti târa ê tâa kêe—â pâbéaa ê pwârawâ kêe—âna é jèe tètâjii ê cèikî. Â é jèe po dau èpà awé, jii pwina câé caa pwi a cèikî.

Pa dàpwà na naa mwani kàra

⁹ Napwa naa goo pa dàpwà na é wârirà ê wâra pwapwicîri†, âna wâdé na rà jèe wâdò còwâ kâra 60

* **5:7** Gà ina tà pa dàpwà ma tâa kàra—Grec: Gà ina tàra. Munaa pa dàpwà, é, pwiri diri tèpa cèikî. † **5:9** (ma 5.11) Pa dàpwà... Grec: Pa dàpwà na wii neerà naa na tii. Wà pa dàpwà bèepwiri, âna rà pipanuàrà, ba na rà wakè ba kà Pwiduée, â rà tòpi mwani bépitu, jii é wâra pwapwicîri.

naja; âna rà nye tâa bwàti goo éarà béaa†. ¹⁰ Â rà pa ilàri na dau tâmogòrirà, goo pâ muru na wâdé, na ia rà pwa:

Rà ipièrù bwàti, goo pâ èpo kàra;
 Rà tòpi bwàti ê pâ âboro;
 Rà piênawéna bwàti kà tèpa cèikî, naa na ipakîri§;
 Rà pitu tà tèpa piticè neemururà;
 Rà pwa diri pâ na jèpapara muru na wâdé.

¹¹ Guwà cibwaa naa bépitu târa pa dàpwà na rà bwaa dopwa. Ba o péa cètùurà pâ câbawâdé kâra naiiri âboro, ba na rà piéa còwâ. Â o dàtirà jii [é wakè, na rà mara ina pâ, na rà pwa ba kà] Kériso. ¹² Â wiàna wàrapwiri, â càra caa pacoo ê *ipwataâboro kàra tée, ¹³ â rà péa pwa ciritàu. Â muru na èpà jii pwiri—rà péa tà ciburà pâra wii pwârawâ, ma picocoo. Â rà géé naa na pâ muru, na ticè ûraarà goo, ma ina imudi ê pâ muru.

¹⁴ Â géé goo kaa pwiri, na go ina tà pa ilàri dàpwà, na rà bwaa dopwa, pâ, wâdé na rà piéa còwâ. Â wâdé na rà pièrù goo pâ èpo kàra, ma wéaari bwàti ê pwârawâ kàra. Â, na wàrapwiri, â o càra caa naa cè naigé tà tàpé na rà pièpàrijè*, ma rà pinabaèpàjè. ¹⁵ Ba napwa naa goo pàra dàpwà, âna rà jèe nye pàgà, ba na rà pâra wiâ *Caatana, â rà jèe imwüru.

---

† 5:9 Rà nye tâa bwàti goo éarà béaa—Grec: Nye caapwi co éarà. § 5:10 Piênawéna...naa na ipakîri—Grec: Nuwa ê â tèpa pwapwicîri. (Pai pitòpi âboro kà tèpa Juif ma tèpa tapoo cèikî naa goo Iésu na pàara kà Paulo.) 5:13 2 Tésalonika 3.11 5:14 1 Korénito 7.9 * 5:14 Tàpé na rà pièpàrijè—é, Pwi apièpàrijè, wà Caatana.

16 Gà ina tà pa ilàri na rà cèikî pâ, wiàna pwa cè dâpwà naa tâa kàra, â wâdé na wàilà, na rà pitu târa. Â, naa wàrapwiri, â o càcaa nakake kâra ê wâra pwapwicîri. Ba é mwa pitu târa co wà pa dâpwà na ticè âboro na pitu târa.

Tèpa pitûâ

17 Wâdé na jè papwicîri, ma wâri bwàti tèpa pitûâ na rà pipopa ê wâra pwapwicîri. Â mwa nye dau pâri kaa ma jè wârirà, wiàna rà wakè ba gòo, goro ê pai pwa pupûra ma picémara kàra. 18 Ba jè pûra naa na *Tii Pwicîri pâ: *Gà cibwaa pacoo ê paaci na é uti ê pwâra blé, na pàara na é còogai, ba kâgà ê u mwatò goro blé. Deutéronome 25.4* Â jèè wii mwara pâ: «Wà pwi a wakè, âna wâdé na é tòpi ê wâriê†.»

19 Wiàna pwa pwi jè âboro, na é pitòti pwi jè a pitûâ, â gà cibwaa ipacè naa goo, wiàna wâé acari. Wâdé wiàna ârailu ma âracié, cè tàpé na rà paâjupâra.

20 Wà tàpé na rà pwa ê [pwina dau] èpà, âna gà patûrarà, na ara diri ê âboro. Â, naa wàrapwiri, â wà pàra tàpé, âna o wâgotàra, na rà pwa ê pwina èpà.

21 Wàépwiri ê pâ pwina go pitûâri tâgà ba gòo, na ara Pwiduée ma Kériso Iésu ma tèpa *angela na pitòrigarirà‡. Â gà pitère dàra bwàti, â gà cibwaa

---

5:18 Mataio 10.10; 1 Korénito 9.9 † **5:18** ...Wâdé na é tòpi ê wâriê—Popai kà Iésu naa na Tii kà Luka (Luka 10.7). Paari tâjè pâ, wà Paulo, âna é pwamuru ê pwina wii naa na Âmu Aamwari (le Nouveau Testament), âna ipaiwà bau ê popai naa na Aamwari Béaa (l'Ancien Testament), ba cau popai kà Pwiduée. **5:19** 2 Korénito

13.1 **5:20** Éfeso 5.11 ‡ **5:21** Angela na pitòrigarirà—Pwiri tèpa angela na rà piênawéna kà Pwiduée, na ara autâa kêe, naa napwéretòotù. (Còo Auinapàpari 5.11.)

ipwaké goro âboro.

²² Gà còo bwàti ê wâro kà pwi jè âboro, béaa kâra na gà pitòrigarié ba na é pwi a pitûâ§. Ba gà péa paari pâ, gà wâdéari ê pâ èpà kêe. Gà ipwacôoco, â gà pitòimirigà [naa na diri pâ ére].

²³ Napwa naa googà, co Timotéo, na gà pwi a ciburà maagé, âna go ina tâgà pâ: Gà cibwaa wâdo co é jawé moo; â gà tàpo wâdo mwara, ji dipâa, ba o wâdé târa ê nanaagà.

²⁴ Napwa naa goo tàpé na rà ciburà pwa na èpà, âna, pâbéaa kâra, ê jèkutâ goorà, na rà pâra naa goro pitèimuru. Â pwa pâra càrarà, âna mwa tà pwicò me kâra. ²⁵ Pwacèwii mwara, ê pâ wakè na wâdé. Ba pwa pâra wakè kâra, na jè nye mara còo wài. Â pwa pâra pwi, na jè mwa nye tà còo pwicò.

6

Tèpa ênawéna kîri

¹ [Wàéni ê popai, ba kà tèpa cèikî, na rà] tèpa *ênawéna kîri kà pâra tàpé: Guwà papwicîri tèpa caa kàwà, ma pitère dâra bwàti. Â, naa wârapwiri, â o càra caa pitauree goo Pwiduée, wà tèpa âboro; â o càra caa pwaêrea, goro é cèikî kâjè. ² Â wiàna wà pwi caa'gà, âna é pwi a cèikî béegà, â càcaa pai ina wèe pâ, na câgà caa papwicîrié, naa na diri pâ ére. Bwa, wâdé na gà dau wakè bwàti ba kêe, ba na gà pitu tà pwi a cèikî béegà, na é mearié wà Pwiduée.

Bénabwé popai

---

§ 5:22 Gà còo bwàti... Grec: Gà cibwaa piûri, na gà tòpò îgà, naa gò cè pwi jè âboro, ba na é pwi apitûâ. 6:1 Éfeso 6.5 6:2 Philémon 1.16

Wâdé na gà pacâmuri tèpa cèikî goo diri pâ pwi-ibà, co Timotéo. Â gà tacoo goorà pâ, na rà pitêre dâra bwàti.

Picòo na pwâ

³ Pwa pàra âboro, na rà pacâmuri tèpa cèikî goro ê pâ muru na ité jii ê pwina go ina tâgà. Â càra caa pâra wiâra ê pwâratùra kà Pwi Ukai kâjè, Iésu Kériso. Ê pwâratùra bèepwiri, âna âjupâra ma tâbawêe, â é pacâmurijè goro pai wârori ê wâro na wâdé tà Pwiduée*. ⁴ Wà tèpa âboro-bà, âna maina nûmarà, â ticè na rà tâmogòori. Jè maagé kàra, âna rà nye tà tûra, ma pitòocia, goro pâ neeremuru. Â diri pâ popai kàra bèepwiri, âna tagòtù ê piboo, ma é pai pitadârù, ma pâ pinabaèpà, ma pâ aunünüma na èpà. ⁵ [Dau wâdé tàra] pâ pitapopai na ticè urèe, ba rà pâra wiâra ê pâ aunünüma kàra na càcaa *tàrù. Ba jèe càra caa côo ê âjupâra. Â rà niimiri pâ, ê cèikî naa goo Pwiduée, âna naigé, ma o pwa neemururà.

Âji wâdé kâjè

⁶ Nye âjupâra pâ, ê cèikî kâjè naa goo Pwiduée, âna jèe pé wâdé kâjè na maina, wiàna jè ipwàdéee goo ê pwina jèe wâjaajè. ⁷ Ba nye ticè na jè pame naani gòropuu, â o nye ticè cèna jè pawâjuépiri còwâ. ⁸ Â wiàna pwa cèna jè ija ma jè coona, â jèe nye pârijè kaa pwiri.

⁹ Â napwa tàpé na rà ciburà mudàra cè neemururà, âna rà naa [pai pwa wèe, tà *Caatana] ma é

6:3 Galatia 1.6–9 * **6:3** Â é pacâmurijè, goro pai wârori ê wâro na wâdé tà Pwiduée—é, É pâra naa goo ê cèikî kâjè. **6:5** 2 Timotéo 3.8, 4.4; Tito 1.14 **6:6** Filipi 4.11–12; 1 Timotéo 4.8; Hébéru 13.5 **6:7** Job 1.21

piwâmîrà, â rà pâ nau pwa pâ muru na èpà. Ba càra caa côo pâ, rà pitubaèpà tàra côwâ, na rà pâra wiâra pâ câbawâdé kàra na piticèmuru naa goo. Pwacèwii na piirà goro itùpaò, ma tûrà naa nawià, ba na rà mwü, ba na o tiàurà bamwara†.

¹⁰ Ba ê majoro diri ê pâ na jèpapara èpà, âna ê pai wâdéari kâjè ê mwani. Wâru tàpé, na rà po dau mudàra ê mwani, â rà imwüru jii ê cèikî. Â rà pâra, na po dau maagé goo.

Pàra aupitûari tà Timotéo

¹¹ Gà uru jii ê pâ muru bèepwiri na èpà, co Timotéo, ba gà pwi âboro kà Pwiduée. Gà mudàra ma gà pitòimirigà, ma wâdé tà Pwiduée wâgà. Gà wâro na cèikî, ma pimeaari, ma pidàpwicâari, ma moo. ¹² Gà cimwü naa na pwi paa na wâdé, wiâra ê cèikî kâjè‡. Â gà cipa ba gòo ê *wâro dâra gòiri jaa Pwiduée [â gà wârori bwàti nabàni]. Ba nye târa kaa, ê wâro bèepwiri, na é todàgà, na tòotù na gà napàpari ê cèikî'gà, na ara ê pâ âboro na wâru.

¹³⁻¹⁴ Go tûari tâgà ni pâ, na gà pitère dâra bwàti diri pâ naèà, na gà jèè tòpi. Go ina tâgà pwiri, na ara Pwiduée, na é naa ê wâro kâra diri ê pâ muru. Â go ina, na ara Kériso Iésu, wà pwina é ina co ê âjupâra, na ia é coo ara wà kupénoo Ponce Pilato. Üu, gà wéaari bwàti ê pâ naèà bèepwiri, ba na o ticè tòri ma úra googà; â o ticè na o mwa pitèigà goo,

---

† **6:9** Dernière phrase—Wàépwiri ucina naa na grec. Bamwara (é, baamwara)—Pour de bon. **6:10** Éféso 5.5 **6:11** 2 Timotéo 2.22 **6:12** 1 Korénito 9.25–26; 2 Timotéo 4.7 ‡ **6:12** Wiâra ê cèikî kâjè—é, Ba na gà pwamuru ê cèikî kâjè. **6:13-14** Ioane 18.36–37

tèepaa naa na ê tòotù na ée mwa wâjué me cōwâ na wâ Pwi Ukai kâjè Iésu Kériso. ¹⁵ Ba:

Wà Pwiduee kâjè,
 Ukai kà tèpa ukai,
 Pwi a pitûâ kà tèpa pitûâ.
 É pitûâ naa gò diri.
 É jèe pacoo i tòotù.
 Ée mwa paari Kériso.
 [Ée nama é wâjué me cōwâ]
 na pwi tòotù-bà.
¹⁶ Nye wàé co kaa
 na é wâro dâra gòiri awé.
 Pwâra ê pwéelaa kêe,
 pwacoé ma niârié.
 Càcaa pâri ma cōoê,
 goro âraporomeejè.
 O mwa pwamainaê,
 na diri pâ tòotù.
 Tâa tée pàtamee,
 dâra gòiri awé!
 Wâdé na wâra! Amen!

Tèpa cèikî na pwa neemururà

¹⁷ Gà ina bwàti, tà tàpé na pwa neemururà naani gòropuu, pâ, rà ipwacôoco. Ba rà péa pipwamainarà. Â rà cibwaa cèikî naa goo ê pâ neemururà, ba o càcaa tà tâa awé. Bwa, wâdé na rà cèikî naa goo Pwiduee, wâ Pwina é naa tâjè, naa goro piticémuru naa goo, diri ê pâ muru, ba na jè o ipwâdéé goo. ¹⁸ Gà ina tàra pâ, na rà pwa cèna wâdé

[goro pâ wâdé kàra]. Rà nama wâru pâ tûâ kàra na wâdé, â rà naa ma ipâdi naa goro piticèmururu naa goo ma pàra tàpé. ¹⁹ Â, naa wàrapwiri, â rà o pwawéaa, târa ê jè pàara noowê ê âji neapiâ na dau pwényuâa, na o càcaa wai—âna ê *âji wâro.

Ipiciji

²⁰ Gà wéaari bwàti, co Timotéo, ê pwina é naa tâgà wà Pwiduée. Gà cibwaa tère pâ pwâratùra na ticè na, ma pipâiti jii ê cèikî. Ba wà tàpé na rà pitòocia goo pâ muru bèepwiri, âna rà ina pâ, tâa târa pâ ‘autâmogòrimuru na wâgòro’. Êco na càcaa âjupâra. ²¹ Â wâru tàpé na rà pâiti jii ê âji cèikî, géé goro ê pai pâra wiâra kàra ê aunünüma bèepwiri.

Wâdé na cau tâa jaawà diri ê *pimeaari imudi kà Pwiduée!

Cidòri nyuâawà!

Tii Pwicīri: Âmu Aamwari naa na cî
New Testament in Paicî (NC:pri:Paicî)
Le Nouveau Testament à Paicî

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Paicî

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Paicî

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

94c5d202-9853-5b91-879f-4a3023457d58